

Instrukcja przebiegu praktyki zawodowej na studiach II stopnia, 2 rok studiów

Kierunek: Pedagogika

Specjalność: Resocjalizacja z elementami kryminologii

studia II stopnia, profil praktyczny, studia niestacjonarne

Wymiar, zasady i forma odbywania praktyk

Wymiar praktyki	360h (3 miesiące); 12 ECTS
Realizacja i zaliczenie	2x180h praktyka (180h, 6 ECTS) – zaliczenie I rok studiów (semestr 2) praktyka (180h, 6 ECTS) – zaliczenie II rok studiów (semestr 4)
Weryfikacja efektów	sposób weryfikacji– zaliczenie

Praktyki studenckie prowadzone są zgodnie z *Regulaminem Praktyk studenckich w Olsztyńskiej Szkole Wyższej* wg obowiązujących w danym roku akademickim *Zasad Realizacji i Zaliczania Praktyk Zawodowych*.

Studenci pracujący zawodowo, którzy udokumentują co najmniej 3-miesięczny staż pracy zgodny z kierunkiem i specjalnością, mogą zostać zwolnieni z obowiązku odbywania praktyki zawodowej. Podstawą zaliczenia praktyki jest pozytywna opinia i ocena praktyki oraz praktykanta dokonana przez zakład pracy, który wpisuje je do dziennika praktyk. Prawidłowo prowadzony dziennik wraz z wpisem zakładu pracy stanowi podstawę do zaliczenia praktyki. Student i zakład pracy wiedzą o zadaniach, jakie będą musieli wykonać i jakie efekty osiągnąć.

Instrukcja przebiegu praktyki zaliczenie II rok studiów (semestr 4)

Specjalność: Resocjalizacja z elementami kryminologii

Realizacja i zaliczenie	Praktyka (180 h, 6 ECTS) – zaliczenie II rok studiów (semestr 4) Jest realizowana w różnych placówkach, o których mowa poniżej w wymiarze 180 godzin, w tym: 30 godz. kompetencje ogólne, pedagogiczne 30 godz. kompetencje opiekuńczo – wychowawcze 120 godz. kompetencje dydaktyczne
Weryfikacja efektów	sposób weryfikacji– zaliczenie

1. Uwagi wstępne

Praktyka może być realizowana w placówkach oświatowo-wychowawczych, socjoterapeutycznych, opiekuńczo-wychowawczych, penitencjarnych, resocjalizacyjnych, schroniskach dla nieletnich, zakładach poprawczych, śledczych, karnych, pogotowiach opiekuńczych, ośrodkach wsparcia dziennego, schroniskach dla osób bezdomnych, schroniskach dla ofiar patologii w rodzinie, ośrodkach interwencji kryzysowej, klubach integracji społecznej, w ośrodkach szkolno-wychowawczych, rehabilitacyjno-readaptacyjnych dla uzależnionych, placówkach profilaktycznych.

Z ramienia uczelni opiekun merytoryczny praktyki prowadzi konsultacje związane z wyborem miejsca praktyki, określeniem celów szczegółowych praktyki jak i jej zaliczeniem. Nadzór nad wykonaniem przydzielonych studentowi zadań na terenie zakładu należy do opiekuna zakładowego praktyk. W oparciu o niniejsze założenia programowe i organizacyjne opiekun wspólnie ze studentem ustalają szczegółowy program praktyki, uwzględniając specyfikę danego zakładu oraz ewentualne sugestie praktykanta wynikające z jego indywidualnych zainteresowań.

2. Cele praktyki

Praktyka zawodowa stanowi integralną część procesu kształcenia i jej głównym celem jest umożliwienie studentowi kontaktu ze środowiskiem pracy. Głównym celem praktyki jest weryfikacja wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych zdobytych w trakcie studiów i zastosowanie ich w praktyce, w tym również kształtowanie właściwego stosunku do pracowników i obowiązków związanych z wykonywaniem zawodu oraz zdobycie doświadczenia zawodowego w ramach studiowanego kierunku i specjalności.

W trakcie praktyki następuje kształtowanie kompetencji ogólnych, pedagogicznych, przygotowanie do zawodu (wymiar 30 godzin) przez:

- a) zapoznanie się ze specyfiką placówki, w której praktyka jest odbywana, jej zadań, struktury i funkcji sposobu funkcjonowania, organizacji pracy, pracowników,
- b) poznanie podstawowych przepisów regulujących pracę jednostki,
- c) poznanie organizacji pracy w poszczególnych komórkach jednostki,
- d) poznanie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy,
- e) poznanie administracyjno-prawnych aspektów funkcjonowania danej jednostki (m.in. prowadzonej dokumentacji), statutu, regulaminów wewnętrznych,
- f) poznanie obiegu i archiwizowania dokumentów w jednostce,
- g) nabycie umiejętności dokumentowania podstawowych zdarzeń występujących w jednostce,
- h) zapoznanie się z planami pracy placówki w zakresie opieki wychowawczej, socjoterapii i profilaktyki uzależnień,
- i) poznanie form współpracy placówki z władzami samorządowymi i organizacjami lokalnymi,
- j) poznanie zadań na poszczególnych stanowiskach, z którymi student ma/ może mieć kontakt,
- k) kształtowanie umiejętności integracji wiedzy teoretycznej i praktycznej z zakresu studiowanej specjalności w naturalnych warunkach odbywania praktyki,
- l) doskonalenie postawy interpersonalnego i emocjonalnego zaangażowania w proces profesjonalnego przygotowania zawodowego, z zachowaniem zasad etyki zawodowej,
- m) poznanie procesów komunikowania interpersonalnego, w tym w interakcji przełożony–podwładny, wychowawca/ pedagog/ terapeuta – podopieczny, wychowanek,
- n) obserwowanie sposobu integrowania przez prowadzącego zajęcia różnej działalności, w tym wychowawczej, terapeutycznej, dynamiki grupy i ról pełnionych przez jej uczestników,
- o) obserwowanie działań podejmowanych przez prowadzącego zajęcia wychowawcze, terapeutyczne, na rzecz bezpieczeństwa i zachowania dyscypliny w grupie,
- p) planowanie zajęć i działań w stosunku do osób przebywających w placówce/ ośrodku,
- q) sprawowanie nadzoru nad realizacją planu zajęć osób przebywających w placówce/ ośrodku
- r) udzielanie pomocy w sprawach rozwojowych i życiowych osób przebywających w placówce/ ośrodku,
- s) indywidualizowanie prowadzonych działań w stosunku do osób przebywających w placówce/ ośrodku,

W trakcie praktyki następuje kształtowanie kompetencji opiekuńczo – wychowawczych (wymiar 30 godzin) przez:

- 1) zapoznanie się ze specyfiką placówki, w której praktyka jest odbywana, w szczególności poznanie realizowanych przez nią zadań opiekuńczo-wychowawczych, sposobu funkcjonowania, organizacji pracy, pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzonej dokumentacji;
- 2) obserwowanie:
 - a) zorganizowanej i podejmowanej spontanicznie aktywności formalnych i nieformalnych grup dzieci, młodzieży, wychowanków, podopiecznych,
 - b) różnej aktywności poszczególnych grup dzieci, młodzieży, wychowanków lub podopiecznych, w tym wychowanków ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
 - c) interakcji dorosły (nauczyciel, wychowawca, terapeuta) – wychowanek, podopieczny oraz interakcji między nimi (w tym samym i w różnym wieku),
 - d) procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego w grupach wychowawczych, ich prawidłowości i zakłóceń,

- e) poznanie procesów komunikowania interpersonalnego, w tym interakcji przełożony – podwładny, wychowawca/pedagog – podopieczny/ wychowanek /skazany,
 - f) czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk oraz prowadzonych przez niego zajęć,
 - g) sposobu integrowania przez wychowawcę, terapeutę, opiekuna praktyk różnej działalności, w tym opiekuńczo-wychowawczej, resocjalizacyjnej, dydaktycznej, pomocowej i terapeutycznej,
 - h) dynamiki grupy, ról pełnionych przez uczestników grupy, zachowania i postaw wychowanków, podopiecznych,
 - i) działań podejmowanych przez wychowawców, opiekuna praktyk na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i zachowania dyscypliny w grupie;
- 3) współdziałanie z opiekunem praktyk w:
- a) sprawowaniu opieki i nadzoru nad grupą oraz zapewnianiu bezpieczeństwa,
 - b) sprawowanie opieki i nadzoru nad realizacją planu zajęć podopiecznych/wychowanków,
 - c) podejmowaniu działań wychowawczych wynikających z zastanych sytuacji,
 - d) prowadzeniu zorganizowanych zajęć wychowawczych według planu lub programu,
 - e) podejmowaniu działań na rzecz podopiecznych i wychowanków ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, wymagającymi indywidualnej lub dłuższej interakcji z opiekunem;
- 4) pełnienie roli opiekuna-wychowawcy, w szczególności:
- a) diagnozowanie dynamiki grupy oraz pozycji jednostek w grupie,
 - b) poznawanie grup dzieci, młodzieży, wychowanków, podopiecznych, ich sytuacji społecznej, potrzeb, zainteresowań i zdolności, a także określanie poziomu rozwoju oraz wstępne diagnozowanie dysfunkcji i zaburzeń,
 - c) samodzielne prowadzenie działań opiekuńczo-wychowawczych wobec grupy i poszczególnych dzieci, młodzieży, wychowanków i podopiecznych w grupie,
 - d) sprawowanie opieki nad grupą w toku spontanicznej aktywności podopiecznych i wychowanków,
 - e) organizację i prowadzenie zajęć wychowawczych, w tym zajęć integrujących grupę i działań profilaktycznych (**5 godzin – samodzielne prowadzenie zajęć**),
 - f) animowanie aktywności grupy i współdziałania jej uczestników, organizowanie pracy grup dzieci, młodzieży, wychowanków, podopiecznych, w grupach zadaniowych,
 - g) podejmowanie indywidualnej pracy z dziećmi, młodzieżą, wychowankami, podopiecznymi, w tym z wychowankami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
 - h) podejmowanie działań wychowawczych o charakterze interwencyjnym w sytuacjach konfliktu, zagrożenia bezpieczeństwa, naruszania praw innych lub nieprzestrzegania ustalonych zasad,
 - i) udzielanie pomocy w sprawach rozwojowych i życiowych podopiecznych/ wychowanków,
 - j) indywidualizowanie oddziaływań wychowawczych w zależności od potrzeb,
 - k) sprawowanie opieki nad dziećmi, młodzieżą, wychowankami i podopiecznymi poza terenem instytucji lub placówki;
- 5) analizę i interpretację zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, w tym:
- a) prowadzenie dokumentacji praktyki,
 - b) konfrontowanie wiedzy teoretycznej z praktyką,
 - c) ocenę własnego funkcjonowania w toku realizowania zadań opiekuńczych i wychowawczych (dostrzeganie swoich mocnych i słabych stron),
 - d) ocenę przebiegu prowadzonych działań oraz realizacji zamierzonych celów,
 - e) konsultacje z opiekunem praktyk w celu omawiania obserwowanych sytuacji i przeprowadzanych działań,
 - f) omawianie zgromadzonych doświadczeń w grupie studentów (słuchaczy),
 - g) planowanie działań wychowawczych w stosunku do osób przebywających w placówce/zakładzie.

W trakcie praktyki następuje kształtowanie kompetencji dydaktycznych (wymiar – 120 godzin) przez:

- 1) zapoznanie się ze specyfiką szkoły lub placówki, w której praktyka jest odbywana, w szczególności poznanie realizowanych przez nią zadań dydaktycznych, sposobu funkcjonowania, organizacji pracy, pracowników, uczestników procesów pedagogicznych i opiekuńczo-wychowawczych oraz prowadzonej dokumentacji;
- 2) obserwowanie:
 - a) czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk w toku prowadzonych przez niego zajęć oraz aktywności wychowanków i podopiecznych,
 - b) toku metodycznego zajęć, stosowanych przez pedagoga, wychowawcę metod i form pracy oraz wykorzystywanych pomocy dydaktycznych (**10 godz. – hospitacje**),
 - c) interakcji dorosły (nauczyciel, wychowawca, terapeuta) – uczeń, wychowanek, podopieczny oraz interakcji między dziećmi lub młodzieżą, wychowankami, podopiecznymi w toku zajęć,
 - d) procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego w grupie, ich prawidłowości i zakłóceń,
 - e) sposobów aktywizowania i dyscyplinowania wychowanków, podopiecznych oraz różnicowania ich poziomu aktywności,
 - f) sposobu oceniania, nagradzania, wychowanków, podopiecznych,
 - g) sposobu zadawania i kontrolowania zadań do wykonania poza ośrodkiem/ placówką,
 - h) dynamiki i klimatu społecznego grupy, ról pełnionych przez wychowanków, podopiecznych ich zachowania i postaw,
 - i) funkcjonowania i aktywności w czasie zajęć poszczególnych wychowanków, podopiecznych, z uwzględnieniem wychowanków i podopiecznych ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym wychowanków i podopiecznych szczególnie uzdolnionych,
 - j) działań podejmowanych przez wychowawcę, opiekuna praktyk na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i zachowania dyscypliny,
 - k) organizacji przestrzeni w grupie, sposobu jej zagospodarowania (ustawienie mebli, wyposażenie, dekoracje);
- 3) współdziałanie z opiekunem praktyk w:
 - a) planowaniu i przeprowadzaniu zajęć,
 - b) organizowaniu pracy w grupach,
 - c) przygotowywaniu pomocy dydaktycznych,
 - d) wykorzystywaniu środków multimedialnych i technologii informacyjnej w pracy dydaktycznej,
 - e) kontrolowaniu i ocenianiu wychowanków, podopiecznych,
 - f) podejmowaniu działań na rzecz wychowanków, podopiecznych ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym wychowanków, podopiecznych szczególnie uzdolnionych,
 - g) organizowaniu przestrzeni w pomieszczeniach, sali, w której organizowane są zajęcia,
 - h) podejmowaniu działań w zakresie projektowania i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- 4) pełnienie roli nauczyciela/pedagoga, w szczególności:
 - a) planowanie zajęć, formułowanie celów, dobór metod i form pracy oraz środków dydaktycznych,
 - b) dostosowywanie metod i form pracy do realizowanych treści, etapu edukacyjnego oraz dynamiki grupy wychowanków i podopiecznych,
 - c) **organizację i prowadzenie zajęć wychowawczych (w tym zajęć integrujących grupę i działań profilaktycznych) w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze (25 godz. - samodzielne prowadzenie zajęć)**,
 - d) wykorzystywanie w toku zajęć środków multimedialnych i technologii informacyjnej,
 - e) dostosowywanie sposobu komunikacji w toku zajęć do poziomu rozwoju wychowanków i podopiecznych,
 - f) animowanie aktywności poznawczej i współdziałania wychowanków i podopiecznych,
 - g) rozwijanie umiejętności samodzielnego zdobywania wiedzy z wykorzystaniem technologii informacyjnej,
 - h) organizację pracy wychowanków i podopiecznych w grupach zadaniowych,

- i) dostosowywanie podejmowanych działań do możliwości i ograniczeń wychowanków i podopiecznych ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
 - j) diagnozowanie poziomu wiedzy i umiejętności wychowanków i podopiecznych,
 - k) podejmowanie indywidualnej pracy dydaktycznej z wychowanków i podopiecznych (w tym wychowankami i podopiecznymi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi),
 - l) podejmowanie działań wychowawczych w toku pracy dydaktycznej, w miarę pojawiających się problemów, w sytuacjach: zagrożenia bezpieczeństwa, naruszania praw innych, nieprzestrzegania ustalonych zasad,
 - m) podejmowanie współpracy z innymi pedagogami, wychowawcami, psychologami oraz specjalistami pracującymi z wychowankami i podopiecznymi;
- 5) analizę i interpretację zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych,
w tym:
- a) prowadzenie dokumentacji praktyki,
 - b) konfrontowanie wiedzy teoretycznej z praktyką,
 - c) ocenę własnego funkcjonowania w toku wypełniania roli wychowawcy, pedagoga (dostrzeganie swoich mocnych i słabych stron),
 - d) ocenę przebiegu prowadzonych zajęć oraz realizacji zamierzonych celów,
 - e) konsultacje z opiekunem praktyk w celu omawiania obserwowanych i prowadzonych zajęć,
 - f) omawianie zgromadzonych doświadczeń w grupie studentów (słuchaczy).

**! Organizacja i prowadzenie lekcji (zajęć) w oparciu
o samodzielnie opracowywane scenariusze w wymiarze 30 godzin**

Uwaga:

Podczas praktyki szczególną uwagę należy skierować na zakres metodyczny praktyki: obserwacja/ hospitacje zajęć, a także samodzielne przygotowanie konspektu i prowadzenie zajęć oraz omawianie ich rezultatów z wychowawcą – opiekunem praktyki.

W czasie odbywania praktyki słuchacz powinien poznać organizację zajęć pozalekcyjnych, w miarę możliwości uczestniczyć w różnych formach pracy placówki, ośrodka (np. spotkania z rodzicami, wspólne uroczystości lub inne organizowane w placówce, rady pedagogiczne/wychowawcze, zespoły samokształceniowe).

Założenia programowo-organizacyjne:

Student nie ma prawa skracać czasu trwania praktyki. W trakcie trwania praktyki student prowadzi systematycznie Dziennik praktyk, w którym powinna znaleźć odzwierciedlenie jego codzienna praca. Zapisy wykonywanych czynności winny być potwierdzone przez opiekuna studenta. W Dzienniku praktyki należy dokonać wpisu dotyczącego okresu trwania praktyki oraz opinii i oceny praktyki studenta.

Wymagana dokumentacja:

Po zakończeniu praktyki student składa dokumentację przebiegu praktyki u kierownika praktyk:

1. Dziennik praktyk (właściwie wypełniony, opatrzony pieczęcią placówki),
2. Porozumienie w sprawie organizacji praktyki.
3. Wykaz samodzielnie prowadzonych zajęć,
4. Scenariusze zajęć – podpisane przez studenta i opiekuna (dokumentujące właściwą ilość samodzielnie przeprowadzonych zajęć).

Wychowawca– opiekun (z ramienia placówki) proszony jest o:

- czuwanie nad organizacją i przebiegiem praktyki,
- udostępnianie studentowi możliwie wcześniej tematów do prowadzenia zajęć celem poprawnego ich przygotowania,
- udzielanie studentowi rad i wskazówek metodycznych podczas przygotowywania konspektów zajęć,
- wnikliwe omawianie zajęć próbnych studenta,

- sformułowanie opinii z przebiegu praktyki i zamieszczenie jej w Dzienniku praktyk.